

*Тіл мен әдебиетті оқыту әдістемесі / Methods of teaching language and literature /
Методика преподавания языка и литературы*

ҒТАР 16.01.45

Ғылыми мақала

Ләззат Әлімтаева

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан
(E-mail: lazalim_72@mail.ru)

Профессор Р.С. Әмірдің еңбектері қазіргі оқу үдерісінде

Аңдатпа. Заманауи білім беруді жаңғырту жағдайында оқытудың құзыреттілік нәтижелерін қалыптастыруға ерекше назар аударылады. Оқу пәндері білімге, дағдыларға бағытталған нәтижелерге қойылатын талаптар негізінде құрылады. Мақала профессор Р.С. Әмірдің «Қазақ филологиясы» мамандығы бойынша бағдарлама шеңберінде «Қазіргі қазақ тілінің құрмалас сөйлемдер жүйесі» курсын дамытуға қосқан үлесін қарастыруға арналған. Негізгі идеялар оқулықтың заманауи білім беру талаптарына сәйкестігін көрсету.

«Қазіргі қазақ тілінің құрмалас сөйлемдер жүйесі» оқулығы (2014) когнитивтік, функционалдық және жүйелік құзыреттілікке қойылатын талаптарға сәйкес келетін негізгі дереккөзге айналды. Оқулық бакалавриат студенттерінің материалды жоғары деңгейде меңгеруін қамтамасыз етеді.

Күтілетін нәтижелер: күрделі сөйлемдердің түрлері, олардың құрылымы мен қызметі туралы негізгі білімді қалыптастыру; тілдік материалды талдау, салыстыру, синтездеу дағдыларын дамыту; сөйлеуін түрлі сөйлеу жағдаятына сәйкес дұрыс құрастыру т.б.

Зерттеу профессор Р.С. Әмірдің көзқарасы заманауи лингводидактикалық талаптарға сәйкес екенін және оқу курстарын құрастыру кезінде негізгі теориялық еңбек бола алатынын растайды.

Түйін сөздер: құрмалас сөйлем, құзыреттілік, коммуникативтік талап, оқу нәтижелері, синтаксистік құрылым, блум таксономиясы

DOI: <https://doi.org/10.71078/8gz81431>

Түсті: 10.06.2025; Мақұлданды: 15.06.2025; Онлайн қолжетімді: 21.06.2025.

Кіріспе

Қазіргі білім беру үдерісінде білім беру бағдарламаларындағы пәндерге қойылатын талап – пән мазмұнының оқыту нәтижелеріне бағытталуы. Әрбір күтілетін нәтиженің құзіреттілік түрлеріне танымдық (базалық білім); теориялық, қолданбалы, аралас (ұғымдық категориялар, теория, ереже, парадигмалық қатарлар, әдістер, кезеңдер, жүйелер т.б.); функционалды (әдістемелік, технологиялық білімдер); әдіс-тәсілдер, технологиялар; жүйелі (өнімді) оқу өнімі жатады.

Оқыту нәтижелері Блум таксономиясы бойынша (танымдық, функционалды, жүйелі) пәнді оқу барысында студенттер меңгеруге тиіс біліктілік деңгейіне негізделуі тиіс.

Олар айқын, өлшенуге және бағалануға икемді болуы керек. 1. «Субъект» 2. «Кәсіби немесе әлеуметтік ортада» 3. «Не істей алады» деген үш элементке негізделеді (Бершадская, 2018).

Зерттеу мақсаты. «Қазіргі қазақ тілінің құрмалас сөйлемдер синтаксисі» пәні мазмұны мен оқыту үдерісін қазіргі білім беру талаптарына сәйкес талдап, профессор

Р. Әмірдің оқулығы негізінде оқу нәтижелерінің құзыреттілік түрлеріне (танымдық, функционалдық, жүйелі) сәйкестігін көрсетілуі керек. Пәндік білім мазмұны мен Блум таксономиясына негізделген оқу нәтижелерінің өзара байланысы дәлелденіп, білім алушылардың меңгеруі тиіс нақты дағдылар мен құзыреттерді сипаттай отырып, құрмалас сөйлемдерді коммуникативтік, құрылымдық талдаудың үлгілерін ұсына отырып, оқытудың нәтижелілігін арттыру жолдарын айқындау. Сонымен қатар, теория мен практиканы сабақтастыратын тәсілдер негізінде студенттердің сыни ойлау, талдау және синтездеу қабілеттерін дамытуға баса назар аударылады.

Зерттеу әдістемесі

Мақалада сипаттау, талдау және жүйелеу әдістері негізінде оқулық мазмұнын қазіргі білім беру талаптарымен салыстыра отырып, теориялық тұжырымдарды нақты мысалдар арқылы дәлелденеді. Сонымен қатар, салыстыру және интерпретациялау әдістері арқылы құрмалас сөйлемдердің құрылымдық және коммуникативтік ерекшеліктері көрсетіледі.

Нәтижелер мен талқылау

«Филология: қазақ филологиясы» мамандығының білім беру бағдарламасы бойынша оқытылатын «Қазіргі қазақ тілінің құрмалас сөйлемдер синтаксисі» пәні профессор Р.С. Әмірдің 2014 жылы министрліктің грифімен шыққан «Қазіргі қазақ тілінің құрмалас сөйлемдер жүйесі» атты оқулығымен жүргізіледі. Ілгеріде аталған бүгінгі күні талап етіліп отырған пән құзыреттіліктері мен оқыту нәтижелеріне аталған оқулық мазмұны толық сәйкес келеді.

Бакалавр оқыту деңгейінде танымдық құзіреттілік бойынша қойылатын талап: оқу саласы бойынша алдыңғы қатарлы іргелі оқулықтар негізінде білу және түсіну дағдыларына ие болуы. Білу дағдысының модельдері: негіздеу, саралау, ұйымдастыру, анықтау, қайталау, есте сақтау, атау, жүйелеу, интерпретациялау, пайымдау т.б. Түсіну дағдысының модельдері: түсіндіру, топтастыру, табу, хабарлау, таңдау, аудару т.б. Қорыта айтқанда, білім алушы пәнді оқу барысында нені біледі, нені түсінеді деген мәнге саяды. Біріншіден, осы білу және түсіну дескрипторлары бойынша аталған оқулық негізінде білім алушы қандай оқу нәтижелеріне жете алады деген мәселені қарастырамыз.

Білім алушылар білу және түсіну дағдылары барысында келесі білімдерді меңгереді:

- көп предикативті конструкция деп танылған құрмалас сөйлем компоненттері пропозициялық мағынаға ие және бұл жалпы сөйлем семантикасы;
- құрамына сай: 2 және көп компонентті;
- грамматикалық форма алуына, ұйымдасу ерекшелігіне сай салалас, сабақтас құрмаластар. Сабақтас, салаластар, олардың грамматика-семантикалық түрлері тек грамматикалық ұстаныммен емес, олардың басты ерекшелігі – коммуникативтік қызмет тұрғысынан даралануы.

Осыдан барып, құрмалас сөйлемдердің практикалық мәні ашылған;

- коммуникативтік талғамға сай күрделі пікірді хабарлайтын синтаксистік тұлға сегменттік, тізбектілік типті құрылысқа жүгінеді. Сабақтастар тізбектілік, салаластар сегменттік талапты өтейді;

- баяндауыштары финиттік тұлғадағы салаластарды байланысу амалына қарай жалғаулықсыз, ал ерекше интонациялық қалып арқылы ұйымдасқандарды іргелес салалас құрмалас сөйлем деп атаған.

- грамматика-семантикалық тұрғыдан даралағанда, іргелестер іштей: мезгілдік, қарсылықтық, себептік, шарттық, айқындауыштық, объектілік, теңдік, телінбе атты семантикалық топтарға бөлінген;

– сабақтас құрмаластар тұлғадан мағынаға қарай ұстаным негізінде топтастырылған.

Танымдық аспектіде осы білімдерді меңгере отырып, қолдану менталдауға негізделген функционалдық құзіреттілік дағдыларын – қолдану мен талдауды игереді. Қолдану дағдысының модельдері: қолдану, таңдау, демонстрация жасау, интерпретациялау, шешімге келу, тәжірибе жасау т.б. Талдау дағдысының дескрипторлары: талдау, бағалау, топтастыру, салыстыру, салғастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын саралай білу, сыни пікір айту, бөлшектеу, түсіндіру, себептерін айқындау, тәжірибе жасау, нәтижелерді синтездеу т.б. Жоғарыда аталған білім негізінде функционалды құзіреттілік бойынша білім алушы:

- пікірдің жай немесе күрделі екендігін талдай отырып, оның қызметін тану керек;
- предикативтік қатынастардың санын анықтау арқылы компоненттердің санын тану керек;
- баяндауыштардың грамматикалық форма алуына сай салалас немесе сабақтас екендігін ажырат а білу керек;
- компоненттердің грамматикалық қатынасынан туындайтын семантиканы айқындау керек.

Бұл оқулықтан коммуникативтік бағытта келесі білімдерді меңгереміз. Лебіз білдіру әрқашан коммуникативтік талаптар арқылы орындалады. Р. Әмір өз еңбегінде коммуникативтік талаптарды бірінші және екінші дәрежелі деп бөледі. «Коммуникативтік талаптың ең қарапайым көрінісі мына түрде көрінеді:

а) ақпаратты жеткізу – хабарлы сөйлем арқылы іске асады;

ә) сұрау, сұрақ қою – сұраулы сөйлемдер арқылы орындалады;

б) біреуді жұмсау, бұйыру – бұйрықты сөйлемдер арқылы іске асады» (Әмір & Әмірова, 2014: 93).

Жай сөйлемдердің тема мен ремаға жіктелісіне I немесе II дәрежелі коммуникативтік талап негіз болады. I дәрежелі коммуникативтік талапқа ең алдымен оның хабарлы, сұраулы, бұйрықты етіп берілуі, екіншіден, оның қарапайым логикаға құрылуы шарт. Себебі пікір уақыт пен кеңістіктегі іс-әрекет, іс-әрекеттің субъектісі, субъектінің атрибуты, іс-әрекеттің нысаны және пысықтауыштық өрістерді қамтиды. Бірақ адам әрдайым осындай ретпен сөйлей бермейді. Тілдесімнің мақсаты мен мазмұнының күрделенуіне қарай коммуникативтік талаптар да күрделенеді. Оларды Р. Әмір былай береді: «Құрмалас сөйлем құрамына мынандай екінші дәрежелі коммуникативтік талаптардың әсері байқалады.

Лебізді үнемді етіп құру.

Лебізді түрлендіріп, ажарлап айту.

Адресатпен үндесу.

Лебізді экспрессивті ету.

Лебіздің актуалды құрамын ерекшелеп айту, т.т.» (Әмір & Әмірова, 2014, 94-б.)

Осы коммуникативті талаптарға байланысты сөйлемнің тема-ремасы өзгереді.

Құрмалас сөйлемдер жүйесінде тілдесімнің коммуникативтік мақсатқа сәйкес құрылуында қалыптасқан орын тәртібі де өзіндік қызметі бар. Р. Әмір оны үшке бөліп көрсетеді:

1. Базистік (түпкі) орын тәртібі.

2. Кірігу орын тәртібі.

3. Инверсиялық орын тәртібі (Әмір & Әмірова, 2014: 97).

Керегін алып еді, көңіл-күйі көтерілді. Мұнда сөйлеуші қалыпқа сай бірінші бағыныңқы сөйлемді беру арқылы оны мағыналық жағынан басыңқыға меңгертіп тұр, яғни себебін білдіретін пікірді бірінші орналастырып, соған қатысты жаңа ақпаратты екінші сөйлемде береді.

Осы бағыттағы жұмыстар жалғасып отырады және ұдайы бақылауда болады. Бұл мысалда

салалас құрмалас сөйлемнің жалғаулық байланыстыратын компоненті коммуникативтік мақсатқа орай соңғы позицияда орналасқан.

Құрамында нәруыздық заттар көп болғандықтан, тағамға (асбұршақ, үрмебұршақ, соя, жасымық), мал азығына пайдаланылады. Бұл сабақтас құрмалас сөйлемде де бағыныңқы компонент басыңқының себебін анықтап, актуалды мүшеленуге сәйкес коммуникативтік мақсатқа құрылған.

Құрмалас сөйлемдердің ішінде компоненттер тізіліп қана қоймай, сонымен қатар кірігіп те құрылады. Ол да коммуникативтік мақсатқа сай орын алады.

Алмагүл бұл өлеңнің өз даусына сәйкес келмейтінін біле тұрса да, даңқ құмарлығы жеңіп, осы тұста осындай әнге бас ұра бастаған жастардың мадақтауын тілеп, өзінің орындауына алды. Сонысына қарамай, бір-екі жеңіске ие болып еді, менімен бақ таластыра кетті. Бұның кезегі келгенде, ел орынға отырар шақ еді, бюро тарап, аудан басшылары түгел тысқа беттеп үлгерген, кабинетте Ауганбай Халелұлы жалғыз қалыпты. Бұл мысалдардағы ақпараттың мәнділігі жағынан кіріктірілген компоненттер маңызды болып келеді, олардың информативтік мәнділігі жоғары. Сөйлемді бұлай құрудың да арғы жағында коммуникативтік талап жатыр.

Құрмалас сөйлемдер жүйесінде инверсия да белгілі бір коммуникативтік мақсатқа сай орын алады. Инверсияға көбіне сабақтас құрмалас сөйлемдер ұшырайды. Қалыпты қисынға сәйкес бағыныңқы компонент үнемі басыңқы сөйлемнен бұрын орналасады. Ал инверсия кезінде бағыныңқы компонент басыңқыдан бұрын емес, кейінгі орынға шегінеді. Құрмалас сөйлемдердің бұлай құрылуы сөйлеушінің сөйлемді ой екпініне негіздеп жеткізу мақсатын көрсетеді. Яғни ой екпіні түсіп тұрған компонент алдыңғы орынға шығады да, төменгі орынға мәні жағынан екінші орында тұрған ақпарат орналасады:

Бүгін сізге жолығады, кешікпей үлгеріп келсе.

Күні-түні дайындалдым, уақыты жақындап қалғандықтан.

Қашан кітабы шығады екен, барлығын жақсылап оқитын.

Құрмалас сөйлемдер құрылымдық компоненттеріне қарай осы амал-тәсілдер арқылы актуалданады. Олардың орын тәртібі, бағыныңқының басыңқының алдында келуі – осылардың барлығы да коммуникативті талаптарға сай ақпараттың өзектелуі болып табылады.

Құрмалас сөйлемдер сонымен бірге экспрессивтік сипатта болады. Лебіздің эмоциялы, экспрессивті реңкте құрылуының әр түрлі жолдары бар. Экспрессивті құрмалас сөйлемдер әр түрлі сезімдерді оятады. *Әлден ақытта құрық үстіне құрық жаудырып, ну жылқыны иіріп бетін түзең, екі қырдың астына түсірдік-ау!* Бұл мысалда компоненттердің құрамына демеулік шылау және лексикалық бірліктер арқылы экспрессивтік мән үстеліп тұр.

Бізғындай ұрпақ, мол ырыстың ортасында отырып, айдалада жалғыз қалғандай, айналасы құлазып тұрса, мұның несі бақыт? Бұл аралас құрмалас сөйлемде екінші компонент шатты рай тұрғалы етістікпен келіп, үшінші компонент ретінде риторикалық сұрақты білдіретін сөйлем қатысып, экспрессивті құрмалас сөйлем жасалған. Бізді іздеп әуре болма, бәрібір таба алмайсың! Бұл мысалдар экспрессивті құрмалас сөйлемдерді танып, олардың құрылысын жіктеп көрсетуге негіз болатын деректер ғана. Коммуникацияда экспрессивтік сипаттағы құрмалас сөйлемдердің жасалу жолдары, олардың берілу сипаты өте ауқымды.

Құрмалас сөйлемдер лебізді түрлендіруге, ажарландыруға да қызмет етеді. Әрбір сөйлеуші басқадан өзгеше қылып, түрлендіріп сөйлеуге ұмтылатыны анық. Бұл жөнінде Р. Әмір еңбегінде «Осылай сөйлеу – қазақтың абыройы, мәртебесі» деп бағалайды.

Құрметтейік, көтерейік те әйелді! Ана әйелді құрметтейік! Оның сүюі таусыла ма, бүкіл дүние соның емшегін емін, ер жеткен емес пе? Адамда не қасиет болса, бәрі күннің көзі мен ананың сүтінен алынған қасиет. Ананың құрметі әлі жеткен жоқ! Бұл үзіндіден автордың

қисынды сөйлеу шеберлігін анық байқаймыз. Оның сөйлемдерді құру барысында сөздерді мақсатты түрде байланыстырып, орындарын белгілеуі де коммуникативтік талапқа сай жасалған.

Әйда! Көшенің қақ ортасында иттер тойы қызсын да кетсін. Алдыда – Динго, сонан соң Таймас, желаяқ, қалғандары соңында. Бәрі үміткер Ертеңіне есіліп ақ тау, жосылып жота жол берді, жол үзгіі жалғанып қалды екі шек қосылып. Поезд да өтті ен далада еркін салып айғайын, будақтатып көсіріп. Есрафил да бұл алыстан түнілді, жас алыптан – жаңа адамнан үміт кесіп, тосылып. Бар ашуы алқымына тығылып, қалжыраған, бір тұрып, бір жығылып, кетті қайтып мұз жеріне, түбегіне, қанды іздері қалды жарда жосылып. Осындай көркем әдебиетте кездесетін мысалдарға жеке ізденіс, жеке сөйлеу стилі, ажарлылық, түрлілілік секілді көптеген сипаттар тән болып келеді.

Осы мазмұндағы білімдерді игеру барысында білім алушылар келесі талдау дағдыларын игереді:

1. Компоненттердің тема-ремалық қатынасын анықтайды;
2. Құрмалас сөйлем сыңарларына тән орын тәртібін атап, себебін түсіндіреді;
3. Коммуникативтік талап дәрежесін талдап, оның себебін түсіндіреді.
4. Осы мақсатқа жегілген тілдік бірліктердің қызметін саралайды. Ол сондай мөлдір: түбіне түскен түйме алақандағыдай көрінеді.

Талдау:

Құрылымдық:

1. Құрылысына қарай: құрмалас
2. Құрамдық ұстаным бойынша: екі компонентті
3. Грамматикалық тұлғалануына сай: салалас, іргелес
4. Семантикалық ұстаным бойынша: айқындауыштық (Р. Әмір бойынша)
5. Функционалдық ұстаным бойынша: айқындауыштық, атрибутивті қатынас (екінші компонент бірінші компонентпен анықтауыштық қатынасқа негізделген.

Коммуникативті аспект бойынша:

1. *Тема-ремалық қатынасын анықтаңыз:* бірінші компонент тема – судың мөлдір екендігі, ал мөлдірлігінің қаншалықты дәрежеде екендігі рема жаңа мәнді ақпарат (себебі сөйленім мәнімен тыс талданып отыр).

2. *Құрмалас сөйлем сыңарларына тән орын тәртібін атап, себебін түсіндіріңіз.*

«Ол түбіне түскен түйме алақандағыдай көрінетіндей мөлдір» деп жай сөйлеммен берілетін пікірді екінші дәрежелі коммуникативтік талапқа сай құрмалас құрылымды етіп берген, яғни қарапайым қисын сай сөйлем мүшелерінің орын тәртібіне негізделмеген.

3. *Коммуникативтік талап дәрежесін айқындап, оның себебін түсіндіріңіз.* Пікірді түрлендіру, атрибутты өзектеу мақсатында, екінші компонент етіп қатыстырылған.

4. *Осы мақсатқа жегілген тілдік бірліктердің қызметін атаңыз.*

Ажарлау, тыңдаушының назарын аударту мақсатында сол актуалданған мүшеге дейкис ретінде сондай деген әсерлі сөзді қатыстырған.

Оқу нәтижелерінің соңғы сатысы синтез бен бағалауға негізделген жүйелеу күзиреттілігі. *Синтездеудің* моделдері: теорияландыру, жасау, қорытындылау, басқару, себебін түсіндіру, салдарын саралау, нәтижелерді жалпыландыру, жоспарлау, негіздеу, жобалау, пәнаралық білімді интерпретациялау т. б. *Бағалаудың* моделдері: бағалау, сыни тұрғыдан қарау, салыстыру, шешімге келу, дәлелдеу, болжау, рецензиялау, ұсыну, қолдау.

Қорытынды

Білім алушы эссе, шығарма, баяндама, реферат, мәлімдеме, презентация жаза және жасай алу керек. Жағдаятқа сай пікірін дұрыс бере алу керек. Коммуникативтік мақсатына, нәтижеге жету үшін тілік бірліктерді дұрыс таңдап, оралымды ету керек.

Шаршы топта сөйлеу, шешен сөйлеу, түрлі етіп сөйлеу дағдыларын иелену керек. Аталған оқыту нәтижелеріне осы курста профессор Р. Әмірдің «Қазіргі қазақ тілінің құрмалас сөйлемдер жүйесі» оқулығының мазмұнын дұрыс меңгерген әрбір білім алушы осы мақсаттарға қол жеткізе алады деген сенімдеміз.

Әдебиеттер тізімі

Бершадская, Ю. К. (2018, мамыр). *Индикаторы, опыт разработки и применения критериев оценивания* [PDF-файл]. Семинар АКУР. https://knastu.ru/media/files/page_files/teachers/Bershadskaya_UK_-_indikatory_opyt_razrabot._tsenivaniya_Seminar_AKUR_05.2018.pdf

Әмір, Р. С., & Әмірова, Ж. Р. (2014). *Қазіргі қазақ тілі: Құрмалас сөйлемдер жүйесі*. Алматы: Қазақ университеті.

References

Bershadskaya, Y. K. (2018, May). *Indicators, experience in developing and applying assessment criteria* [PDF file]. AKUR Seminar. https://knastu.ru/media/files/page_files/teachers/Bershadskaya_UK_-_indikatory_opyt_razrabot._tsenivaniya_Seminar_AKUR_05.2018.pdf

Amir, R. S., & Amirova, Zh. R. (2014). *Modern Kazakh language: The system of compound sentences*. Almaty: Kazakh University.

Lyazzat Alimtayeva

Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan
(E-mail: lazalim_72@mail.ru)

The Scientific Works of Professor R.S. Amir in the Modern Educational Process

Abstract. In the context of modern educational reforms, academic disciplines are increasingly expected to align with competency-based learning outcomes. Course content must meet specific cognitive, functional, and systemic goals.

This study examines the contributions of Professor R.S. Amir to the course «Syntax of Compound Sentences in Modern Kazakh Language» within the «Kazakh Philology» curriculum. The key idea is to demonstrate that his textbook fully meets contemporary educational standards. The textbook “The System of Compound Sentences in Modern Kazakh Language” (2014) serves as a core resource for developing competencies in theoretical understanding, practical application, and communicative analysis. It helps undergraduate students achieve the intended outcomes at various levels of Bloom’s taxonomy.

The research methodology involves analyzing the textbook content through Bloom’s taxonomy and identifying cognitive, functional, and systemic competencies. It also includes syntactic and communicative interpretation of sentence structures and discourse analysis.

Findings show that the textbook enables:

- comprehensive understanding of structural and semantic types of compound sentences;
- development of analytical and interpretive skills;
- mastery of communicative functions and expressive forms of sentence construction.

The content supports the transition from theoretical knowledge to applied linguistic skills, fostering deep syntactic awareness.

This work illustrates how Professor Amir’s linguistic framework satisfies current pedagogical demands. It can serve as a reference for curriculum development in Kazakh

language syntax. The outcomes can be utilized in the creation of course syllabi, educational materials, and in the instruction of Kazakh syntax in higher education settings.

Keywords: Complex sentence, competence, communicative requirements, learning outcomes, syntactic structure, Bloom's taxonomy

Ләззат Алимтаева

*Казахский национальный университет имени аль-Фараби, Алматы, Казахстан
(E-mail: lazalim_72@mail.ru)*

Научные труды профессора Р.С. Амира в современном образовательном процессе

Аннотация. В условиях модернизации современного образования особое внимание уделяется формированию компетентностных результатов обучения. Учебные дисциплины строятся на основе требований к результатам, ориентированных на знания, навыки и умения.

Настоящая работа посвящена рассмотрению вклада профессора Р.С. Амира в развитие курса «Синтаксис сложных предложений современного казахского языка» в рамках программы по специальности «Казахская филология». Основная идея – показать соответствие учебника Р.С. Амира современным образовательным требованиям. Учебник «Система сложных предложений современного казахского языка» (2014) стал базовым источником, соответствующим требованиям к компетенциям: когнитивным, функциональным и системным. Его использование обеспечивает высокий уровень усвоения материала студентами бакалавриата.

Выявлено, что учебник Р.С. Амира обеспечивает:

- формирование базовых знаний о видах сложных предложений, их структуре и функции;
- развитие навыков анализа, сравнения, синтеза языкового материала;
- усвоение коммуникативных и экспрессивных требований при построении высказываний.

Работа подтверждает, что подход профессора Р.С. Амира отражает современные лингводидактические требования и может быть моделью при составлении учебных курсов.

Ключевые слова: Сложное предложение, компетентность, коммуникативные требования, результаты обучения, синтаксическая структура, таксономия Блума

Автор туралы мәлімет:

Ләззат Әлімтаева – филология ғылымдарының кандидаты, аға оқытушы, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6679-6174>

Information about author:

Lyazzat Alimtayeva – Candidate of Philological Sciences, Senior Lecturer, Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6679-6174>

Сведения об авторе:

Лаззат Алимтаева – кандидат филологических наук, старший преподаватель, Казахского национального университета имени аль-Фараби, Алматы, Казахстан. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6679-6174>